

Держава в системі фінансового забезпечення інноваційного бізнесу

Перехід економіки України до інноваційної моделі розвитку зумовив потребу орієнтації вітчизняних суб'єктів господарювання на інноваційну діяльність. Проте, створення нових технологій, впровадження досягнень науки та техніки неможливі без належного фінансово-кредитного забезпечення. Зокрема, для формування інноваційної системи економіки України необхідним є розвиток пріоритетних сфер господарювання, які забезпечують реалізацію пріоритетних стратегій інноваційного розвитку держави. Тому, одним із ключових суб'єктів фінансового забезпечення інноваційної корпорації є саме держава. Це зумовлює актуалізацію теоретичних досліджень та обґрунтувань прикладного аспекту названих вище питань.

Теоретичні основи дослідження ролі держави у фінансовому забезпеченні інноваційно-активних суб'єктів господарювання заклали класики політичної економії, серед яких Й. Шумпетер, М. Туган-Барановський, С. Кузнець, Г. Менш, Р. Солоу та інші. Питання державної підтримки інноваційного розвитку присутні у працях провідні вітчизняні авторів: А. Гальчинського, В. Гейця, А. Кузнецової, Л. Федулової, А. Чухна та інших. Проте, зберігається актуальність систематичного аналізу прикладних аспектів участі держави у фінансовому забезпеченні інноваційного бізнесу. Тому, метою нашого дослідження є обґрунтування тенденцій реалізації названих вище практик.

В Україні переорієнтація держави на фінансову підтримку інноваційного бізнесу відбулася в контексті розвитку та підтримки конкурентоспроможності національної ринкової економіки. Зокрема, проявом зазначеного є створення спеціалізованих фондів.

Одним із основних державних суб'єктів фінансово-кредитної підтримки підприємництва є Український фонд підтримки підприємництва, який є

унікальною структурою, яка за державні кошти впроваджує затверджені урядом заходи та програми, спрямовані на забезпечення для суб'єктів малого і середнього бізнесу можливості отримати освітню, консультаційну, гарантійну і, зокрема, пільгову фінансово-кредитну підтримку. Зокрема, серед важливих завдань фонду виокремлюють: фінансування державних, міжрегіональних та тих, що мають державне значення, регіональних та галузевих програм розвитку підприємництва; створення інфраструктури фінансової підтримки підприємництва, в тому числі регіональних фондів підтримки підприємництва та відповідних господарських структур; фінансову підтримку окремих підприємницьких проектів за напрямками, визначеними Державним комітетом України з питань розвитку підприємництва [2; 4]. Тобто, за рахунок ресурсів фонду здійснюється підтримка першочергових державних пріоритетів та реалізація державної інноваційної стратегії.

Підтримка інноваційної інфраструктури в Україні здійснюється спеціалізованою державною установою «Фонд підтримки малого інноваційного бізнесу». В основі діяльності фонду лежить відбір інноваційних проектів й надання фінансової підтримки для їхньої реалізації. Фінансова підтримка може надаватися як повне безвідсоткове кредитування за рахунок коштів Державного бюджету України та коштів місцевих бюджетів, як часткове (до 50%) безвідсоткове кредитування, або у формі повної чи часткової компенсації відсотків, сплачуваних суб'єктами інноваційної діяльності комерційним банкам та іншим фінансово-кредитним установам за кредитування інноваційних проектів. Фонд також розглядає можливості надання державних гарантій комерційним банкам, що здійснюють кредитування інноваційних проектів та здійснювати майнове страхування реалізації інноваційних проектів [5]. Подальша реалізація зазначених пріоритетів забезпечить поєднання державних пріоритетів із можливостями інноваційного бізнесу, дозволить скоординувати зусилля держави та приватного сектору.

Одним із прикладів формування моделі державної підтримки інноваційної підтримки закордоном є Казахстан, де на прикладі Англії, Іспанії, Франції було

створено спеціалізовані державні інститути розвитку. Такі інститути в країні фактично об'єднані у холдингову компанію під назвою “Фонд стійкого розвитку “Казино”. Цікавою є модель активного фінансування, за якою 33% ризику бере на себе позичальник, 33% — Банк, а решту — стратегічний партнер. В результаті, за останнє десятиріччя в країні була створена мережа бізнес-інкубаторів та інноваційних центрів [3].

Інноваційною та соціально-орієнтованою є модель фінської системи державної підтримки інноваційного розвитку, яка пов'язана не лише зі збільшенням і диверсифікацією джерел фінансування інноваційних програм, але й зі значними структурними перетвореннями в системі суспільного виробництва і споживання. Понад 80% бюджетних витрат на науку та дослідження розподіляють між собою Міністерство праці і економіки та Міністерство освіти Фінляндії. Основною особливістю фінських організацій є принцип внутрішньої автономії стосовно прийняття рішень та принцип диверсифікації джерел фінансування з метою розподілу ризиків [1].

Таким чином, в умовах сучасності держава продовжує відігравати вагомий роль у фінансовому забезпеченні інноваційного бізнесу в різних країнах. Тому, для України важливим є розвиток національної моделі державної підтримки інноваційного бізнесу на основі пристосування зарубіжного досвіду до вимог національної економіки.

Список використаних джерел:

1. Андрощук Г. О. Національна інноваційна система Фінляндії: формула успіху / Андрощук Г. О. // Наука та інновації. — 2010. — Т. 6. — № 4. — С. 93-107.
2. Кошелева О.Г. Фінансово-кредитна складова інфраструктури підтримки малого та середнього підприємництва в Україні / О.Г. Кошелева // Наукові записки. Серія «Економіка». — 2012. — Вип. 19. — С. 151–155.
3. Назарбаев Н. А. Мы строим процветающий Казахстан / Назарбаев Н. А. // Международный курьер. — 2010. — № 5–6. — 11-24 февраля
4. Український фонд підтримки підприємництва. Офіційний сайт. — Електронний ресурс. — Режим доступу: <http://ufpp.gov.ua/>

5. Фонд підтримки малого інноваційного бізнесу. Офіційний сайт. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.euroosvita.net/prog/print.php/prog/print.php?id=1404>

УДК 336.6:339.7

Жибер Т.В.,

к.е.н., доцент кафедри фінансів

ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

Фінансово-кредитні інструменти державної підтримки виробництва електроенергії в Україні

Реформування Об'єднаної енергосистеми України почалося у 1994 році із прийняттям Закону України «Про енергозбереження». На 8-ми регіональних енергосистемах радянської України з метою створення більш ефективного ринку електроенергії у 1995 році були сформовані чотири генерувальні компанії із 14-ти найбільших ТЕС та дві гідроенергетичні компанії – із ГЕС [1]. У 1996 році почало роботу державне підприємство НАЕК «Енергоатом». Тривала процедура корпоратизації останнього не виключає продажу приватним інвесторам частки акцій виробників атомної електроенергії у майбутньому. Станом на 2015 рік, за даними SMIDA, серед всіх виробників електроенергії частка державної власності складала 50,4%.

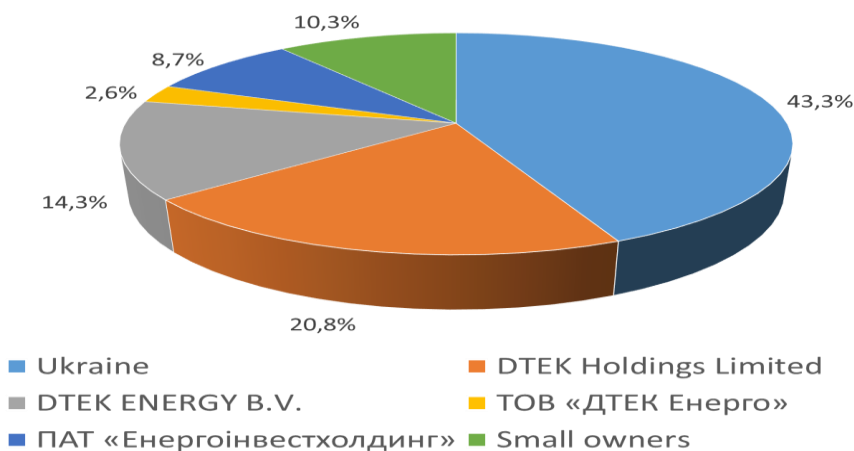

Рис. 1 Частки акцій власників компаній – виробників електроенергії станом на 2015 р.